

נשואין על האנוסה

יש מולן לאחותו מספק . אע"פ שהיא מחמט עשרה נשים הפטורות לרשותיהן וכן לבתו ואמו : אמו ואשה אחרת . שילדו שני זכרים במחבא והוא ח' מהן ולהן שני זכרים ודלן כגון רחל אשת יעקב שהיה לה יוסף ממנו והנה אשת ראוהן שהיה לה חזרון ממנו וחזרו וילדו שני זכרים במחבא ומתו יעקב ורחובן

[טוספסא ס"ב]

[טוספסא קדושין ס"ט"ט"ט]

[לפיל סו: מס. קדושין ע.]

[טוספסא קדושין ס"ט]

[בככות סא: קדושין סה:]

[גיטין לט. כ"ג יב. כ"ב פמ. קג.]

[גיטין סב: (תורה ט.)]

וזכר בנה של רחל ונשא חנה אמו של חזרון וחזרון נשא את רחל ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני התערבות רחל לפני בנה של חנה שהוא אחי חזרון והנה לפני בנה של רחל שזאת אחי יוסף ומתוך שאין ידוע מי בנה ומי יבמה לריבה חלינה משניהן נמלא כל אחד ואחד חולן לאמו מספק : ה"ג לאחותו מספק כיצד אמו ואשה אחרת שילדו שני נקבות במחבא ועמדו שני אחים מן האב ונשאום חולן לשתיים נמלא חולן לאחותו מספק. כך שניהו בטוספ' (דמכילתין ס"ב) אמו שילדה מאיש אחר שנסאה לאחר מיתת אביו וילדה עם אשה אחרת שהיה שתי נקבות ואין ידוע איזו בת לאיזו אם ועמדו שני אחין שהיו לזה מאביו שלא מאמו ונשאום לשתי הנקבות הללו התערבות ונפלו שהיה לפני זה ליבוס ואחר מהן אחותו מאמו ואילו היה מכירה לא היתה לריבה חלינה ועכשיו שאין מכירה שתיים לריבות חלינה לישראל אחינהא וזכו אחיהן שלא מאותה האם ונשאום אחיו של ראוהן נשא אחת ואחיו של חזרון נשא אחת ראוהן חולן לאשת אחיו ושמה אחותו היא וכן חזרון ז"ו שמעת"ו ולכ"י נגמג"ס ב"ה דהא שמה לזו אחותו היא והכי איבעי ליה למימר זה חולן לספק אחותו וזה חולן לספק אחותו אבל לאחותו מספק משמע שחלן ודאי לאחותו מחמת ספק שזידו : אשמו ואשה אחרת . אשת ראוהן אשת כלב שילדו שתי נקבות במחבא נמלאה האחת בתו וזכו (אחיה) אחי הבגלים (ס) שני אחי ראוהן ונשאום נמלא ראוהן חולן לבתו מספק ששתיהן לריכות חלינה ואם היה מכיר בתו היתה פטורה ואם שני אחי כלב נשאום הרי כלב חולן לבתו מספק ולשון מור"י אחיו של ראוהן נשא אחת ואחיו של כלב נשא אחת ראוהן חולן לאשת אחיו ואע"פ שספק בתו היא וכן כלב ולזו היינו נמי חולן לבתו מספק אלא חולן לספק בתו : אחד עובד כוכבים ואחד גר . דבנים שילדה בעורה תחת ידי בעובד כוכבים המוכרה אשת עבדים דק"ל בהחולן (נעיל מו.) מהם תקנו אהם קונים מהם ולא הם מכס ולא הם

גליון הש"ס
תוס' ד"ה מי וכו' .
דלא סמכה דעתה
וסי' . וז"ל הרשב"ם כ"ב
ד' קמ"א ד"ה ד"ה ר"ג :

קונין זה מזה : שפרר אם השפפה . והרי היא כשראלית וזכר עליה העבד הולד ממנו : ולסם בן . ולא קנה את הבן : וכתב לו כל נכסיו . ומת והרי אמו תובעת כתובתה מן הנכסים : כולס ר"מ היא . הא מתניתא בברייתא דיש מוכר ר"מ נמי אמרה וסיפא דקמייתא היא ומ"ה קתיי עבד משועבד לכתובה דר"מ סבר מטלטלים משתעבדי לכתובה במה' כתובות כ"פ' האשה שנפלו ד' פ' דקדמי הגיטות התלושים מן הקרקע כו' : מתני' לבני הכלה . לאשת בן הכלה ודאי : אחד . מן התערבות חולן חמלה ואח"כ מייבם השני ממי' אם יבמה היא הרי טוב ואם אשת בן אחיו היא הרי חלן לה יבמה ומותרת לו : אוכלין בתרומה . אחד כהן ואחד עבד כהן : חולקין חלק אחד . מפרש בגמ' :

פרק אחד עשר יבמות

צט

כתב כל נכסיו לבנה כו' . בסמוך מוקי לה כר"מ דלאמר מטלטלי משתעבדי לכתובה חומה לר"ת דבכל דוכתא משמע דבמיתה פליגי בהאומר בקדושין (דף סה:) גבי שנים שבאו ממדינת הים וחבילה עממן ט' דקאמר אשה גובה כתובתה מן החבילה ומוקי לה כר"מ וכן בגדרים (דף סה:) גבי אפילו אשה מוכר שער ראשך חייב אשה ליתן לה כתובה שמע מינה מטלטלי משתעבדי לכתובה ואע"פ פלוגתייהו בהאשה שנפלו (כתובות ל' ט: ושם) גבי הגיח אחיו מעוט כו' דפליגי התם ר"מ ורבנן אי משתעבדי לכתובה או לא משמע דבימימי פליגי אבל מיניה מודו דרבנן דמשתעבדי כמו דבעל חוב דלפיט מגלימא דעל כתפיה ודאי ר"מ ריבם במקום אחיו קאי ואפי' כמיניה אבל מימתו אפילו רבי מאיר מודה דלא משתעבדי וכן נראה לר"י דאי לר"מ מימתו נמי איית ליה דמשתעבדי אי"כ סברה ר"מ הפוכה מדרבנן דלרבנן כתובה גרושה מב"ח דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה אפי' מיניה וב"ח אפי' מגלימא דעל כתפיה ולר"מ עדיפא דלפיטו מטלטלי דיתמי משתעבדי לה ולכ"ח לא משתעבדי אלא ודאי לכ"ט מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לכתובה ומיהו קשה דהכא משמע דמטלטלי דמתנה משתעבדי לר"מ ומתנה אלימא מימתו דשטרף שאין בו אחריות לא גבי ממקבל מתנה כדמשמע בפ"ק דכ"מ (דף יב:) דתנן מלא שטר שאין בו אחריות נכסים יחזיר ולא חיישין שמה יעשה קניניה על מקבל מתנה ואילו מימתו אפי' מלוה על פה קו"ל (ב"ב דף קטו.) דגבי ודאי דהכא במתנת ש"מ איירי דגרועה כגון ירושה אבל ממחנת בריא לא גביא וכן משמע ב"ש טולין דקאמר מה ירושה דאורייתא אלמנתו כוונת מנכסיו מתנת ש"מ דרבנן לא כ"ש ולפי מה שתקנו דגובה אשה לכתובה ממטלטלי דיתמי כ"ש דגבי ממטלטלי דמתנת ש"מ אבל ממחנת בריא דעדיפא לא תקיט שתגיה :

במין ר' מאיר היא דלאמר מטלטלי משתעבדי לכתובה . אע"פ דבכל דוכתא אמרין הוקשו עבדים לקרקעות הכא יש לחושבם כמטלטלי דלא סמכה דעתה עליוייהו לפי שמתים וצורחים וליושנא דחשיב להו מקרקעי סבר דסמכה דעתה עליוייהו כמו קרקעות :

מפ' אשת אחיו ואשת בן אחיו . אמרי' בירושלמי זאת אומרת מותר לאדם לישא אשת בן אחיו פי' אע"פ שיכול לבא ליה ביטול מנת יבמין אם ימות ותפול לפני *האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות ראה לפירוש ריב"ז שפי' בהבא על יבמתו (נעיל סב:) והטעם באחיותו דוקא בת אחותו אבל בת אחיו אינעושה כ"כ מלוה דמכיל מנת יבמין : ואין

עין משפט
נר מצוה
יום א מיי' פ"ח מהל'
יום ה'ד מוש"פ
לח"ע פי' קמו טע"ו ס'
ב ב"מ"י טס ה"ל כ' טוס"ע
טס טע"ו י'
חוספות חיד מקמאי
ת"ך יש מוכר את אביו
להגבות [אבון] כתובתה
כיצד ישראל שלקח
[עבד] ושפחה מן השוק
ולתן בן ושחרר השפחה
ונשאה ועמד וכתב כל
נכסיו לבנה נפצא וה'
מוכר אביו לבנת
כתובתה . וכולה ר"מ
היא והא ק"ל מפלגין
משתעבדי לכתובה
איבעית אימא הא ק"ל
דעבדים כמסקקו דמי .
הא סתני' דלא בהלכתא
היא דק"ל הלכת' ה' אין
גובין מן העברים . מיהו
גמרי' מינה דמתנת
ש"מ במטלטלין כדירוש'
שויה רבנן וב"ח גובה
פחן לפי תקנת הגאונים
לכתוב לב"ח
מטלטלין דיתמי ולא כ'
במתנת ש"מ דין מתנת
בריא לו שלא יהא ב"ח
גובה פסגה דק"ל לעשה
שורו אפתיקי ומכרו
אין ב"ח גובה הויטו .
דהא ודאי (גובה) [כתב]
כל נכסיו לבנה ודאי
מתנת ש"מ דאורייתא
מתנת בריא לר"מ דאמר
מטלטלין משתעבדי
לכתובה הויטו בגיבן
כתובה מטלטלין לבתר
דיהיביתו [במתנת] דהא
א"פ באפתיקי ק"ל
עשה שורו אפתיקי
אין בעל תוב יכול לבנות
הויטו ש"מ לאו ש"מ
מתנת אכ"ל הוא וש"מ
דירושא שויה רבנן
לפיבבה מינה לב"ח
וכשעשה לה אפתיקי
נמי לא מצית מוקפת
לא דא"כ אפי' לרבנן
נמי דא"כ מטלטלין לא
משתעבדי לכתובה מוכר
את אביו לכתובה .
ואיכא לדוקי לר"מ
דאמר מטלטלין
משתעבדי לכתובה אפי'
מיתמי כדאיתא בפ'
האשה שנפלו לה נכסים
דגי נמי משתעבדי מן
הלוקחות :

ל"א אחי
[ופ' היטב תוס' נעיל
סב: ד"ה והטעם]